

SUSIKKO

METSÄHISTORIAN SEURAN JÄSENLEHTI 1/2020

SUSIKKO 1/2020

Ajatuksissa, sanoissa ja teoissa	3	Tietohallinto metsätalouteen Suomessa	13
Tervetuloa vuosikokoukseen	4	Luston vuosi 2020 – metsätyövalokuvat kertovat miehen työstä	17
Kutsu	4	Lämpimästi tervetuloa mukaan Suhteeni metsään -kirjoituskeruuseen!	19
Esitelmätilaisuus sekä jäsen- ja tutkija- tapaaminen	4	Tukkilaistaidetta monin tavoin	20
Toimintakertomus vuodelta 2019	5		
Toimintasuunnitelma 2020	8		
Tilinpäätöksiä ja talousarvio 2020	12		

Susikko

Metsähistorian Seura ry:n jäsentiedote
1/2020

<http://www.metsahistoria.fi>
[seura\(at\)metsahistoria.fi](mailto:seura(at)metsahistoria.fi)

ISSN-L 1799-0750
ISSN 1799-0750

Julkaisija: Metsähistorian Seura ry
Ilmestyminen: kolme kertaa vuodessa
Toimituskunta: Antti Koskimäki, Pekka T. Rajala, Juha Aaltoila ja
Tapio Kamppila
Taitto: DTPage Oy

Susikossa julkaistaan metsähistoriaan liittyviä tekstejä
ja kuvia. Tekstiehdotuksia voi lähettää seuran osoitteeseen
koskix@hotmail.com. Tekstin kirjoittamisessa on noudatettava
kirjoitusohjeita, jotka ovat seuran kotisivuilla
<http://www.metsahistoria.fi/julkaisut/susikko>.

Kansikuvassa osa Myllykosken tehtaiden virkailijakerholla olevasta,
Yrjö Posolan suunnittelema, laajasta lasiteoksesta vuodelta 1951.
Takannassa Kaapo Wirtasen tekemä postikortti Erkki Tuomisen
kokoelmasta. Asiasta lisää toisaalla tässä lehdessä.

Puheenjohtaja Antti Koskimäki,
koskix@hotmail.com
Varapuheenjohtaja Pekka T. Rajala

Muut hallituksen jäsenet
Tapio Kamppila, *sihteeri*
Leena Karjalainen-Balk
Pirkko Kivinen
Kari Mielikäinen
Jukka Nerg
Jaakko Niemistö
Heikki Roiko-Jokela
Pekka Äänismaa

METSÄMIESTEN SÄÄTIÖ
Ihminen ja metsä

Ajatuksissa, sanoissa ja teoissa

Otsikon kolme sanaa ovat tuttuja ja pääasiassa kirkollisesta, vuosisataisesta yhteydestä. Sanat liittyvät tuossa yhteydessä pahojen tekemiseen, ei oikeastaan mihinkään muuhun. Tässä otan nuo sanat myönteiseltä puolelta, ainakin käytännöllis-maalliselta.

Juuri noiden sanojen järjestyksessä kannattaa asia kuin asia käsitellä ja hoitaa. Ensin ajatellaan työn alla oleva asia niin hyvin kuin suinkin kyetään. Sen jälkeen puetaan se sanoiksi, joko puhumalla, kirjoittamalla tai muuten viestimällä. Joskus se riittääkin. Joskus taas siirrytään tekemään, mikäli kyseessä on käytännöllinen hanke.

Jo edellisessä kirjoituksessani otin kantaa, että kaiken maailman kiireistä johtuen tahtoo ajatteleminen jäädä kaiken vähimmälle. Mitä useampia ihmisiä hätäinen tai puolinen ajattelu koskee, sen pahempi. Pahimmillaan menee monen ihmisen aika hukkaan huonosti suunnitellussa ja siksi heikkoon toteutukseen johtavassa yrityksessä.

Sanojen merkitys on nykyaikana yhä suurempi. Kun tuo sanakolmikko otettiin käyttöön, maailma oli paljon nykyistä käytännöllisempi ja tekemistä riitti. Tosin noinkin aikoina kaikki tekeminen, joko hengen tai ruumiin voimin, katsottiin yhtä arvokkaaksi. Nykyään sanat ovat tekoja, varsinkin viestinnässä. Ja sanoja kylä riittää. Valitettavasti myös huomaa, milloin sanoja vain virtaa ilman huolellista ajattelua. Jo kulahtaneen sanonnan mukaan on pahinta, jos puhe jatkuu, vaikka ajatus katkeaa.

Ajattelun merkitys tuli mieleen, kun Metsähistorian Seuran tarkistettu strategia on saatu luonnokseksi. Se vahvistetaan, toivottavasti, vuosikokouksessa ja sitä varten se on tarkasteltavana kokouksen aineistossa tässä lehdessä. Tavoitteena on ollut pohjustaa strategiaa eli ajatella se niin tarkoin, että varsinaiset tekemiset pohjautuvat kelpo kuvaan toimintaympäristöstä, sen muutoksista ja seuran mahdollisuuksista löytää keskeiset toimintamuotonsa.

Erityisesti yhteisöissä, joissa on runsaasti toimijoita ja erityisesti silloin, kun jäsenillä on vastakkaisia tavoitteita, sanoja strategioissa riittää. Tämä johtuu siitä, että kaikkien kannanottajien esitykset on hyvä laittaa näkyville, että strategiasta saadaan kaikkien hyväksyttävissä oleva. Silloin tärkeimpiä ja painavimpia asioita on lähes mahdoton valita päällimmäisiksi ja vastavuoroon, mitään asioita ei oikein voida jättää poiskaan.

Metsähistorian Seurassa ei ole erityisiä linjariitoja, mutta näkökulmia riittää – ja se on hyvä. Tavoitteena on ollut saada huolella ajateltu tiivis kokonaisuus päätettäväksi. Joskus olen kuullut kysyttävän, millainen on hyvä strategia ja millainen on paras strategia. Vastaus: paras strategia on toteutettu strategia. Sellaisia on harvoin nähty ja juuri siksi, että strategioihin tahtoo tulla liikaa tehtävää ja tavoiteltavaa. Sen takia niistä jää pelkästään hyviä. Metsähistorian Seurassa tavoitteena on paras.

Antti Koskimäki

Tervetuloa vuosikokoukseen

Kutsu

Metsähistorian Seura ry:n vuosikokous pidetään keskeviikkona 1.4.2020 klo 14.00 Tieteiden talolla Helsingissä, Kirkkokatu 6:ssa.

Kokouksen yhteydessä kahvitarjoilu.

Vuosikokousasiat:

1. Kokouksen avaus, kunniajäseneksi kutsuminen, muut huomionosoitukset
2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. Esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja toiminnantarkastajien lausunto
6. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä
7. Vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä liittymis-, jäsen- ja kannatusmaksun suuruus kulumassa olevalle vuodelle
8. Päätetään hallituksen jäsenten ja toiminnantarkastajien palkkioista ja matkakulujen korvauksista
9. Valitaan hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet erovuoroisten tilalle
10. Valitaan kaksi toiminnantarkastajaa ja heille varahenkilöt
11. Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat
12. Kokouksen päättäminen

Hallitus

Esitelmätilaisuus sekä jäsen- ja tutkijatapaaminen

Vuosikokouspäivän ohjelma jatkuu. Kahvitauko pidetään noin kello 15.00.

Noin kello 15.30 esitelmätilaisuus ja keskustelua. Aiheena ovat ensimmäistä valtakunnan metsien inventointia edeltäneet selvitykset ja koko maata kattavan inventoinnin läpivientiä varmisteleva koeinventointi Sahalahden ja Kuhmalahden metsissä vuonna 1912. Asiasta alustaa MMT Risto Päivinen ja kommenttipuheenvuoron esittää MH Timo Kivimaa. Maamme ensimmäinen VMI tehtiin vuonna 1921–1924, joten tulossa on inventoinnin aloittamisen 100-vuotisjuhla-vuosi.

Tarjoilua, tilaisuus päättyy kello 17.00.

Tarjoilujen järjestämiseksi vuosikokoukseen, esitelmätilaisuuteen sekä jäsen- ja tutkijatapaamiseen pyydetään ilmoittautumaan 25.3.2020 mennessä:

seura@metsahistoria.fi

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2019

Vuosi 2019 oli Metsähistorian Seuran 25. toimintavuosi.

1. Yleistä

Seuran jäsenmäärä 31.12.2019 oli 248 varsinaista jäsentä (2018: 244) ja 10 kannattajajäsentä (2018: 10).

Seuran hallitus vuosikokouksen 11.4.2019 jälkeen oli seuraava: Antti Koskimäki - puheenjohtaja, Pekka T. Rajala - varapuheenjohtaja, muut jäsenet; Pirkko Kivinen, Kari Mielikäinen, Jukka Nerg, Jaakko Niemistö, Heikki Roiko-Jokela, Leena Karjalainen-Balk ja Pekka Äänismaa. Hallitus piti viisi kokousta. Kokouspaikkana oli Tieteiden talo Helsingissä.

Seuran sihteerinä ja taloudenhoitajana toimi Tapio Kamppila. Kirjanpidosta huolehti Tili-Woolen Ky Asikkalasta. Toiminnantarkastajat olivat Esko Pakkanen ja Jaakko Punkari.

Metsähistorian Seura on Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja Suomen Metsäyhdistyksen jäsen.

2. Toiminta

2.1. Toiminnan kehittäminen

Vuoteen 2019 asti toiminnan perustana ollut strategia 2012–2017 tarkistettiin jatkoa varten hallituksen 9.1.2017 pitämässä kokouksessa. Toiminta-ajatuksensa mukaan seura edisti monitieteisesti metsähistorian ja -perinteen tutkimusta, tallennusta ja harrastusta sekä viestintää. Toiminta tiivistettiin näihin neljään toimialaan ja niiden kehittämiseen nimettiin kullekin oma työryhmänsä. Nämä työryhmät jatkoivat toimintaansa vuoden 2019 aikana ja töistä saatiin aineksia vielä kertomusvuoden 2019 toimintaan.

Hallitus aloitti strategian päivittämisen marraskuussa 2018. Työpaja vuosikokouksessa, sidosryhmien mielipiteiden ja odotusten selvittäminen ja strategiaseminaari olivat vuorossa vuonna 2019, ja strategia viimeis-

tellään vuonna 2020. Luonnosta käytettiin jo vuoden 2020 toiminnan suunnittelun pohjana. Uusi strategia on tarkoitus vahvistaa vuosikokouksessa 2020, minkä jälkeen toimeenpano ja toteutuksen seuranta voidaan aloittaa.

2.2. Kokoukset ja esitelmätilaisuudet

Seuran vuosikokous, esitelmätilaisuus sekä jäsen- ja tutkijatapaaaminen pidettiin METO ry:n tiloissa Helsingissä 11. huhtikuuta. Puheenjohtajana toimi Juha Aaltoila. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Kokouksessa palkittiin Loimu ry:n myöntämällä stipendillä Frans-Anton Flander pro gradu-työstään ”*Alltid ett bättre pris. Skogsbruk, intressebevakning och skogsrevir i Nylands svenskbygder 1900–1960*”.

Flander selosti myös kokouksen jälkeisessä erillisessä alustuksessa työssään läpi käymää Uudenmaan yksityishoitoalueiden eli metsäreviirien toimintaa. Tapahutuman päätteeksi, FAO:n apulaisasiantuntijana Santiago de Chilessäkin toiminut, metsänhoitaja Tatu Ollikainen kertoi toiminnastaan 1970-luvun alun kuohuvassa Chilessä.

2.3. Retkeily Tornionjokilaaksoon Suomen ja Ruotsin puolelle

Syyskuun 5.–7. päivinä toteutettiin retkeily Tornionjokilaaksoon joen molemmille puolille. Osanottajamäärä nousi yli kolmen kymmenen. Retkeily aloitettiin Kemistä, johon se myös päätettiin. Yhteensä 18 asiantuntijaa kertoi alueen asioista ja selosti nähtyjä paikkoja.

Ensimmäisenä kohteena oli Metsä Groupin Kemin tehta. Laitoksen toimintaa selosti tehtaanjohtaja Tomi Seppä. Kestävästä puunhankinnasta kertoi piiripäällikkö Jarkko Parpala. Metsä Groupilla on suunnitelmissa biotuotetehdas. Hanketta selosti projektijohtaja Jari-Pekka Johansson. Esiin tulivat sekä puunhankinnan

näkymät, työpaikat, vientitulojen lisäys että investoinnin laajuus kaikkiaan. Tämän osuuden lopuksi vierailtiin Kemi-yhtiön perinnenäyttelyssä, jota esitteli Päivi Koskela.

Alatornion kirkko oli seuraavana kohteena. Siitä kertoi Esa Juntikka. Kirkko on osa Struven ketjua, jolla selviteltiin maapallon muotoa 1800-luvun alussa. Siksi se kuuluu Unescon maailmanperintökohteisiin. Hannu Tilja johdatteli retkeläiset Lapin sodan alkuvaiheisiin paikoilla, jossa suomalaiset tekivät lokakuun 1. päivänä 1944 maihinnousun saksalaisten hallussa olleeseen Tornioon. Katsaus Lapin sotaan kokonaisuutena saatiin Pekka-Juhani Kuitolta myöhemmin retkeilyn aikana.

Kukkolankoskella perehdyttiin siian kalastamiseen lippoamalla. Pääoppaana oli Markku Vaaraniemi ja muita asiantuntijoita oli useita. Selviksi tulivat kalastamisen tekniikka, kalojen perkuu ja kypsentyminen. Vakiintunut tapa jakaa saalis sekä vuorossa olleiden kalastajien että kalastusoikeuden haltijatalojen kesken nähtiin. Juuri kypsennettyjä siikoja päästiin maistelemaan. Muutama retkeläinen pääsi kokeilemaan itse lippoamista.

Kukkolankoski on osa merkittävää uittoväylää, Tornionjokea. Jorma Saarimaa kertoi uitosta ja taustana oli Esko Pakkasen laatima selostus. Myöhemmin retkellä kuultiin Saarimalta katsaus alueen sahaustoimintaan ja siinäkin oli tausta Pakkaselta.

Retkeilyn toisena päivänä siirryttiin majoituspaikasta olleesta Tornion Kolariin. Matkalla kertoi Tapani Tasanen Lapin metsätaloudesta. Jokilaaksosta kotoisin oleva Leena Tasanen selosti alueen elinoloja. Aavasaksalla käytiin. Paikka tunnetaan eteläisimpänä paikkana, jossa keskiyön aurinko näkyy, tosin vain hetken aikaa juhannuksena. Aavasaksan laella katsottiin sinne tehdyt rakennukset sekä käytiin näkötorjissa.

Tapani Tasanen johdatteli edelleen tutkimustoimintaan Teuravuomassa. Se oli alun perin rehuntuotannon koealue. Metsäntutkimuslaitos aloitti siellä toiminnan vuonna 1964. Tutkimustoiminta lopetettiin ja tutkimusasema lakkautettiin vuonna 1999. Alueelle on perustettu arboretum, jonka hoitaminen on jossakin vaiheessa lopetettu. Tässä puistossa käväistiin. Toinen yö vietettiin Hotelli Lappeassa Kolarissa Tornionjoen rannalla.

Kolmantena päivänä siirryttiin Ruotsiin, Pajalaan. Ensimmäisenä kohteena oli Pajalan yhteismetsä, jossa Anders Ohls esitteli tämän yhteismetsän toimintaa ja ruotsalaisten yhteismetsien toimintaa laajemminkin.

Lars Levi Laestadius ja hänen toimintansa kuuluivat Pajalan ohjelmaan myös. Hänen toimintaansa selosti Anton Hennix Raukola Pajalan vanhassa pappilassa, Laestadiusen pirtissä. Laestadiusen haudalla käytiin, jolloin Erkki Raittila laajensi näkymiä Laestadiusen toimintaan.

Tämän päivän metsätaloudella Pohjois-Ruotsissa aiheuttaa tosi huolia männyn tervasroso. Retkeläisille näytettiin nuoria taimikoita, joissa metrin-parin korkuiset männyn olivat valtaosin kuolleita. Asiaa selostivat Hans Mäkikaltio, Hans Winsa ja Eje Andersson. Alueella on todettu neljäsosan 18–28-vuotiaista männiköistä olevan huonossa kunnossa. Pelastuskeinoja ei näyttänyt olevan. Hirvituhojakin riittää. Varttuneessa, suhteellisen hyvälaatuisessa kontortamännikössä käytiin. Ruotsiin on istutettu kontortaa noin 600 000 hehtaarin alalle.

Retkeilyn päätöskohteena oli Hanhivittikko. Se on laaja perinneympäristö rakennuksineen ja avarine laidunkenttineen. Vielä kuultiin meän-kieltä Hans Winsalta ja juotiin päätöskahvit. Paluumatkalla ihailtiin bussin ikkunasta Övertorneån Kuivakankaalle kokonaan talloilla rakennettua Särkilahden kirkkoa. Se rakennettiin vuonna 1617 jätidenlähden tuhoaman kirkon tyyliksi.

Retkeilystä kaikkineen on selostus Susikossa 3/2019. Laaja kirjoitus koostuu viiden retkeläisen teksteistä.

2.4. Tutkimus-, seminaari- ja asiantuntijatoiminta

Jo perinteeksi muodostuneet Talven selän taittajaiset pidettiin Tieteiden talossa 8. helmikuuta 2019. Tilaisuuden pääteemoina olivat metsät, metsäluonto, metsätalous ja luonnonsuojelu. Yleisöä oli ilmeisesti taittajaisen ennätysmäärä, liki 40 henkeä.

Esitykset aloitti MMT Kari Mielikäinen, pohtien ihmisen ja metsän suhdetta. Hän palautti mieliin metsien tilanteen 1700-luvulta metsien käytön vietyä metsien

tilan hyvin heikoksi. Samaan aikaan kuitenkin kolmannes Etelä-Suomen metsistä oli luonnontilassa. Tästä tultiin alustuksen myötä näihin aikoihin ja monimuotoisen, sertifoidun metsätalouden aikaan. Suomen luonnonsuojeluliiton hallituksen puheenjohtaja Harri Hölttä kertasi aluksi monimuotoisuuden suojelukeinoja. Hän kertaili luonnonsuojelun kehitystä 1930-luvulta alkaen. Tästä tultiin 1970-luvulle, joka oli suuri käännekohta suhtautumisessa – kritiikkiä metsien käyttöä kohtaan lisättiin vahvasti. Hölttäkin tuli esityksessään tähän aikaan ja viimeisenä mainittuna asiana oli ilmastonmuutos.

Valokuvaaja Tea Karvinen johdatteli Talven selän taittajaisten yleisön täydelle kierrokselle Suomen 40 kansallispuistoon. Jokaisessa puistossa käväistiin ja käynnit tapahtuivat sähkökyvien kuvien välityksellä eri vuoden- ja vuorokauden aikoina. Lopuksi nautittiin vielä multivisio, jossa kuvien antamia mielikuvia myötäili musiikki.

Enemmän Talven selän taittajaisista Susikossa 1/2019.

Lusto – Suomen Metsämuseo, Metsähistorian Seura ja Jyväskylän yliopiston Historian ja etnologian laitos järjestivät metsähistorian tutkijaseminaariin 12.4.2019 Jyväskylän yliopistossa. Tarkastelussa olivat metsätalouden kestävyys kaikkien osa-alueet. Tämä oli samalla lähtölaukaus Vuosilustolle numero 13. Alustajat olivat yliopistonlehtori Katriina Siivonen turun yliopistossa, viestintäpäällikkö Tuulikki Halla Metsähallituksesta, FM Reetta Karhunkorva Lustosta, VTT Jaana Laine Helsingin yliopistosta, FM Pekka Virtanen, FM Outi Korhonen Oulun yliopistosta, museoamanuenssi Suvi Kuisma Hiihtomuseosta ja kuvataiteilija AMK Kristian Tuomainen.

2.5. Julkaisutoiminta

Vuosiluston 13, aiheenaan suomalainen metsäsuhde, kirjoittamistyö aloitettiin vuonna 2019. Vuosilusto tehdään Luston ja Metsähistorian seuran yhteistyönä. Vuosilusto toimitetaan ja taitetaan Lustossa vuonna 2020. Se julkaistaan verkkojulkaisuna ja pieni painos tehdään myös kirjaksi. Osarahoitusta haetaan Tieteellisten seurain valtuuskunnalta.

Vertaisarvioidussa, joka toinen vuosi ilmestyvässä julkaisussa on tällä kertaa erityisenä näkökulmana kult-

tuurinen kestävyys, yhtenä merkittävänä, mutta tähän asti vähemmän esillä pidettynä metsätalouden kestävyys osa-alueena. Julkaisufoorumin luokitus on 1.

Julkaisu perustuu Luston, Metsähistorian Seuran ja Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitoksen Jyväskylässä 12.4.2019 järjestämän tutkijaseminaarin esitelmiin. Tutkijaseminaari- ja Vuosilusto-toimikunnan jäsenet ovat Heikki Roiko-Jokela, Leena Paaskoski, Reetta Karhunkorva, Antti Koskimäki ja Anneli Viherä-Aarnio.

Talven selän taittajissa 2017 lähtönsä saanut kirjahanke *Suomalaiset maailman metsissä* kirjoitettiin valtaosin vuosien 2018 ja 2019 aikana. Eri puolilla maailmaa toimineita kirjoittajia on neljäkymmentä. Kirjan vastuuhenkilöt ovat Anna-Leena Simula ja Pekka T. Rajala. Kirjan toimitti Eeva Korpilahti. Viimeistelyn tekivät Simula ja Rajala. Johdanto- ja johtopäätösoosat ovat heidän kirjoittamiaan. Tavoitteena on artikkelikokoelman luontoinen kirja, jossa valotetaan metsäalan kehitysyhteistyötä eri näkökulmista. Kirja viimeisteltiin vuonna 2019. Kirja taitetaan ja painatetaan vuonna 2020, seuran itse kustantamana.

Seuran julkaisuja on myynnissä seuran tilaisuuksissa, Punkaharjulla Luston Puodissa ja Helsingissä Tiedekirjassa osoitteessa Snellmaninkatu 13.

2.6. Tiedotustoiminta

Jäsentiedote Susikko julkaistiin kolme kertaa. Susikot ilmestyivät sähköisenä seuran kotisivuilla ja postitettiin monisteena niille seuran jäsenille, jotka eivät käytä Internetiä tai eivät ole ilmoittaneet sähköpostiosoitettaan. Sivumäärä oli yhteensä 112.

Susikon tehtävänä oli perinteiseen tapaan sekä ennakkotiedottaminen tilaisuuksista että kertominen toiminnan tuloksista. Julkaisujen, opintomatkojen ja tilaisuuksien esittelyt löytyvät Susikoista. Lisäksi niissä julkaistiin muun muassa metsähistoriaa käsitteleviä lyhyitä artikkeleita ja kirja-arvosteluja.

Metsähistorian Seuran verkkosivut www.metsahistoria.fi toimivat Tieteellisten seurain valtuuskunnan palvelimelta käsin. Nettisivuilla oli vuoden aikana 2911 kävijää. Kesästä 2016 asti auki olleilla Facebook-

sivuilla (www.facebook.com/groups/metsahistoria) on myös tiedotettu Seuran asioista ja keskusteltu metsähistoriasta.

Tapahtumista ja opintomatkoihin tiedotettiin jäsenille myös sähköpostin avulla. Eri tiedotuskanavia käyttäen lähestyttiin myös seuran ulkopuolisia historian-tutkijoita ja -harrastajia. Käytössä olivat muun muassa Suomen historiaverkko Agricola sekä Metsämiesten Säätiön ja Suomen Metsä museo Luston verkkosivut ja tiedotteet.

Seuralle valmistettiin esite, postikorttisarja sekä roll-up-toiminnan esittelyä varten. Painatetut tuotteet ovat jaossa jäsenistölle seuran tapahtumissa.

Seuralla oli osasto Lustossa pidetyillä Metsä kulttuuripäivillä 14.–16.6.2019. Seuran edustajat esittelivät seuran toimintaa ja vastasivat yleisön kysymyksiin.

2.7. Muu toiminta

Seura piti yhteyttä perinne- ja historyayhdistyksiin ja alan muihin yhteisöihin sekä kotimaassa että ulkomailla. Suomen Metsä museo Luston kanssa jatkettiin useita yhteisiä hankkeita.

Toiminnan vaikuttavuutta edisti ratkaisevasti Metsämiesten Säätiön seuran kansainväliseen toimintaan, tiedotukseen ja viestintään myöntämä taloudellinen tuki.

3. Resurssit ja talous

Toimintaa hoidettiin pääasiassa talkootyönä. Taloushallinnosta vastasi Tapio Kamppila ja kirjanpidosta huolehti Tili-Woolen Ky. Susikon taittotyön teki tilaustyönä viestintäyrittäjä DTPage Oy ja postituksesta huolehtivat postituspalvelut Navakka ja Laine.

Opintoretken kulut katettiin osallistumismaksuilla. Metsämiesten Säätiöltä saatiin 6 300 euron apuraha kansainväliseen toimintaan, tiedotukseen ja viestintään.

Tilikauden alijäämä on 5 181,55 euroa. Edellisvuonna vastaava luku oli 5310,95 euroa alijäämäinen. Taseen loppusumma 31.12.2019 on 4 840,75 euroa. Vuotta aikaisemmin vastaava luku oli 9 488,65 euroa. Oma pääoma vuoden vaihteessa oli 3 884,74 euroa.

TOIMINTASUUNNITELMA 2020

Metsähistorian Seura – suomalaisen metsän sanansaattaja

Vuosi 2020 on Metsähistorian Seuran 26. toimintavuosi. Tämä suunnitelma perustuu strategialuonnokseen, joka on valmisteltu vuosikokouksessa 2020 vahvistettavaksi. Seuran strategian tarkistaminen aloitettiin vuonna 2018.

Strategian tarkistaminen

Strategian tarkistamiseen kuuluu muun seuraavien asioiden määrittely ja kirjaaminen osaksi strategiaa: Seuran ja toiminnan nykytila, voimavarat, arvio tulevaisuudesta, seuran roolit, toiminnan painotukset, strategian toteutus osana seuran toimintaa sekä vastuut, palaute ja seuranta. Jäsenistö sekä strategian määrittelijänä että toteuttajana on tärkeä.

Strategiaa on tarkistettu seuraavasti: Hallitus käynnisti tarkistamisen vuonna 2018. Työpaja vuosikokouksessa, sidosryhmien mielipiteiden ja odotusten selvittäminen ja strategiaseminaari olivat vuonna 2019. Valmistelua jatketaan vuonna 2020. Strategia päätetään vuosikokouksessa 2020 sekä toimeenpannaan ja toteutusta seurataan.

Metsähistorian Seuran strategia

Metsähistorian seura on käytännöllinen ja tieteellinen yhteisö, joka tutkii ja tekee tunnetuksi metsäluonnon ja metsien kestävästä käytöstä, hoidon ja suojelun historiaa kestävästä tulevaisuudesta hyväksi.

Arvot

Laaaja-alaisuus

Metsähistorian Seuran voimavara ovat erilaiset ja erilaisissa tehtävissä toimivat ihmiset. Seura liikkuu ajassa, joka lähtee jääkaudesta ja jatkuu tulevaisuuteen. Toiminnassa on useita ulottuvuuksia elottoman ja elollisen luonnon puitteissa. Keskeisenä tehtävänä on metsien merkityksen sekä metsäsuhteen tarkastelu.

Avarakatseisuus

Seura tarkastelee avoimesti metsien kehitystä ja roolia ekologisten, taloudellisten, sosiaalisten ja henkisten arvojen kautta. Seuran toimintaan vaikuttavia ja toimintaa sivuavia tieteitä ja elämänpiirejä on runsaasti luonnontieteiden, teknologian, humanismin, lääketieteen, taiteiden ja kulttuurin piirissä. Niistä hankitaan vaikutteita ja uusia tahoja etsitään. Kaikki metsiin liittyvä historia kuuluu seuran toimintapiiriin. Metsäpolitiikka on merkittävässä metsätalousmaassa keskeinen aihealue. Ilmaston muutos otetaan vahvasti huomioon toiminnassa. Kansainvälisyydestä haetaan voimaa. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on merkittävä voimavara.

Asiantuntijuus

Toiminnan lähtökohtana ja tavoitteena on mahdollisuuksien mukaan todennettu ja varmistettu tieto. Tietoa hankitaan tutkimuksista, kirjallisista tietolähteistä, toimijoilta suullisena tietona sekä käytännössä koeteltuina havaintoina. Seuran julkaisuihin ja muussa tiedottamisessa olevaan tietoon voi viitata luottavaisesti. Seuran työ tukee päätöksentekoa.

Toiminnan painopisteet

Tiedon hankinta ja tuottaminen

Metsähistoriaan kuuluvaa tietoa hankitaan tuomalla seuran tilaisuuksiin sekä Susikon kirjoittajiksi alan parhaita asiantuntijoita. Alasta kiinnostuneita kannustetaan palkitsemalla opinnäytteiden tekijöitä. Seura avustaa alan tutkijoita. Metsähistorian alan väitöskirjoja voi hyvin valmistua yksi vuodessa ja muita opinnäytteitä viisi. Perinnetyö ja aineistojen, esimerkiksi valokuvien keruu on koko kentän ja jäsenistön tehtävissä olevaa työtä. Tämä työ tehdään systemaattiseksi ja tässä päätoimijoita ovat sen alan laitokset, keskeisenä Lusto, joiden tukena seura on.

Tiedonvälitys

Seura välittää tietoa sekä suullisesti että kirjoitetussa muodossa. Jäsenlehti Susikko on vapaasti internetin kautta luettavissa ja se on keskeinen kanava. Kirjoja tuotetaan tarvittaessa, erityisen alaan kuuluvan aiheen ilmetessä. Sähköinen viestintä on jatkuvaa ja sen ajantasaisuus on erityisen huomion kohde. Tieto välitetään käyttäjilleen mahdollisimman kansantajuisesti.

Seuran kehittäminen

Jäsenten ajan tasalla pito seuran toiminnasta ja metsähistoriasta on toiminnan kehittämisen perusedellytys. Tällä varmistetaan osaltaan, että seuraan halutaan kuulua ja siinä halutaan pysyä. Korkealaatuiset tilaisuudet palvelevat samaa asiaa. Seuran jäsenmäärää tulee kasvattaa, jotta toimintaa voidaan edelleen kehittää ja laajentaa. Jäsenmäärätavoite on yhteensä 400 jäsentä. Seuran toiminnasta levitetään tietoa erityisesti metsäalan järjestöille.

Toiminta

Jäsentilaisuudet ja retkeilyt

Metsähistorian Seuran perinteiset Talven selän taittajaiset pidetään perjantaina helmikuun 14. päivänä 2020 Tieteiden talossa Helsingissä. Tilaisuuden pääteema on tietotekniikan tulo suomalaiseen metsätalouteen. Asiasta on koottu ja kootaan aineistoa Kari Taskisen johdolla. Näin kokemukset ja havainnot tulevat taltioituiksi vastaiseen käyttöön. Tilaisuudessa alustavat Kari Taskinen, Kaj Karlsson ja Risto Ranta. Taskinen tarkastelee aiheita kentän toimihenkilöiden kannalta, Karlsson yleisjohdon kannalta ja Rannan päähuomio on metsäsuunnittelussa.

Myös vuoden 2021 toiminta tullaan perinteisesti aloittamaan Talven selän taittajaisilla.

Seuran vuosikokous pidetään Tieteiden talossa Helsingissä keskiviikkona 1.4.2020. Vuosikokouksen yhteydessä palkitaan ansioituneet pro gradu- ja opinnäytetyön tekijät. He selostavat töitään. Tilaisuuden jälkeen pidetään esitelmätilaisuus sekä jäsen- ja tutkijatapaaminen. Aiheena on valtakunnan metsien inventoinnin aloittaminen Suomessa. Nyt tarkastellaan vuonna 1912 tehtyjä metsäinventointeja Sahalahdella ja Kuhmalahdella. Niillä tarkennettiin vuonna 1921 aloitetun 1. valtakunnan metsien inventoinnin menetelmät. Alustuksesta vastaa Risto Päivinen.

Metsähistorian Seura järjestää vuosittain esitelmiä ja seminaareja metsähistoriaan liittyvistä aiheista. Tilaisuudet, kuten muutkin Seuran tapahtumat ovat avoimia kaikille asiasta kiinnostuneille.

Vuoden 2020 retkeily suunnataan Satakuntaan. Ajan-kohta on 25.–26.9.2020. Retkeilyllä perehdytään alueen metsätalouteen, teolliseen toimintaan sekä ruukkiyh-teisöihin. Alueella olevalla atomivoimalalla vieraillaan.

Tulevat retkeilysuunnat vuodesta 2020 eteenpäin ovat alustavasti seuraavat: 2021 Keski-Suomi ja Päijänteen alue, 2022 Pohjois-Karjala, 2023 Pohjois-Pohjanmaa Oulussa ja sen ympäristössä sekä vuonna 2024 Uusi-maa. Näillä alueilla ei ole retkeilyt pitkiin aikoihin tai ei lainkaan. Ulkomaisista kohteista ovat Ruotsin jälkeen ehdolla Karjalan kannas Raivolan lehtikuusikko mer-kittävänä kohteena sekä Viro.

Vuosilusto

Vuosilusto 13 julkaistaan keväällä 2020 verkkojulkai-suna yhdessä Suomen Metsämuseo Luston kanssa. Sen teema on *Suomalainen metsäsuhde*. Pieni painos teh-dään myös paperille. Vertaisarvioidussa, joka toinen vuosi ilmestyvässä julkaisussa on tällä kertaa suoma-laista metsäsuhdetta valottavia artikkeleita. Erityinen näkökulma on kulttuurinen kestävyys yhtenä merkit-tävänä, mutta tähän asti vähemmän esillä pidettynä metsätalouden kestävyiden osa-alueena. Julkaisufuorumin luokitus on 1.

Vuosilusto 13:n aineisto on kirjoitettu vuonna 2019. Julkaisu perustuu Suomen Metsämuseo Luston, Met-sähistorian Seuran ja Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitoksen Jyväskylässä 12.4.2019 järjestä-män tutkijaseminaarin esitelmiin. Tieteellisten Seuro-jen Valtuuskunnalta haetaan Vuosiluston tekemiseen osarahoitusta. Tutkijaseminaari- ja Vuosilusto-toimi-kunnan jäsenet ovat Heikki Roiko-Jokela, Leena Paas-koški, Reetta Karhunkorva, Antti Koskimäki ja Anneli Viherä-Aarnio.

Kirja metsäalan kehitysyhteistyöstä

Talven selän taittajaisissa vuonna 2017 kuultiin useita, merkittävällä tavalla suomalaista metsäalan kehitys-yhteistyötä valottavia esityksiä. Tilaisuudessa sai al-kunsa alaa laajemmin esittelevän kirjan *Suomalaiset maailman metsissä* tekeminen. Seurassa valmisteltiin artikkelikirjaa vuoden 2017 aikana ja suunnitelma kirjan sisällöksi valmistui. Eri puolilta alaa tuntevat

asiantuntijat kirjoittivat kokemuksistaan eri puolil-la maailmaa. Nelisenkymmentä artikkelia valmistui vuosien 2018-2019 aikana. Kirjan on toimittanut Eeva Korpilahti. Hankkeesta vastaa toimituskunta Anna-Leena Simula ja Pekka T. Rajala, joiden johdolla kirja on viimeistelty. Lisäksi kirjan taitto ja painattaminen ovat vuoden 2020 tehtäviä.

Kirjan kustantaa Metsähistorian Seura ja se julkiste-taan vuonna 2020.

Muuta julkaisutoimintaa

Metsähistorian Seura toimittaa aiheita ja aineistoja julkaistavaksi metsäalan ja historia-alan julkaisuissa ja lehdissä. Seuran julkaisuja myydään seuran tilaisuuk-sissa, Luston Puodissa Punkaharjulla ja Tiedekirjassa Helsingissä.

Tutkimusyhteistyö

Seura tekee aloitteita metsähistorian tutkimus- ja jul-kaisuhankkeista, metsäperinteen tallennuksesta sekä kartoittaa ja välittää tietoa metsähistoriaan liittyvistä, meneillään olevista tutkimushankkeista. Opinnäyte-töitä palkitaan mahdollisuuksien mukaan.

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen metsähistoriakonferenssi järjestetään Tukholmassa 26.–28.3.2020. Sen järjestää Ruotsin Metsähistorian seura, jolle vuosi 2020 on 30-vuotissen toiminnan juhluvuosi. Suomen Metsähistorian Seura osallistuu konferenssiin. Pohjoismaat järjestävät kon-ferenssin vuorottain. Edellinen järjestettiin Suomessa vuonna 2016.

Asiantuntijatoiminta

Seuran jäseniä toimii asiantuntijoina erilaisissa alan hankkeissa ja muun muassa referee-arvioitsijoina ko-timaisissa ja ulkomaisissa julkaisuissa.

Jäseniä innostetaan ilmoittautumaan asiantuntijoiksi *Kysy museolta* -palveluun, jossa yleisö voi kysyä metsä-historiaan liittyvistä asioista ja Suomen Metsämuseo Lusto pyrkii etsimään kysymyksille asiantuntevat vas-

taajat. Palveluun liittyen ja sen ohessa tuetaan erityisesti uusia metsähistoriallisten julkaisujen tuottajia kirjoitustyöhön ja julkaisemiseen liittyvissä kysymyksissä.

Viestintä

Seuran hallituksen nimeämä tiedotusryhmä on kehittänyt Seuran tiedotusta osana seuran strategiaa. Seuran verkkosivut ovat ahkerassa käytössä. Niitä kehitetään edelleen ja markkinoidaan mahdollisille uusille käyttäjille.

Seuran ja seuran jäsenet käyttävät tiedonvälitykseen Metsähistoria-Facebook -sivustoa.

Jäsenlehti *Susikko* toimitetaan kolme kertaa seuran verkkosivuilla luettavana sähköisenä tiedotteena ja tarpeen mukaan jäsenille lähetettävänä tulosteena.

Seuran toiminnasta tiedotetaan Susikossa, seuran tilaisuuksissa, verkkosivuilla, Facebookissa, sähköpostitse sekä metsäalan lehdissä ja valtakunnallisten historia- ja metsätieteiden kanavien kautta.

Muu toiminta

Seura pitää yhteyttä tiedeyhteisöihin, historia- ja perinneyhdistyksiin sekä alan muihin yhteisöihin kotimaassa ja ulkomailla. Tavoitteena on keskinäinen tiedon ja kokemusten vaihto sekä yhteistyö ja työnjako. Monipuolista yhteistyötä Suomen Metsä museo Luston kanssa jatketaan.

Hallitus kokoontuu 4–6 kertaa vuodessa.

Voimavarat ja talous

Seuran toiminta pohjautuu pääosin vapaaehtoistyöhön. Luottamustehtävissä ja hankkeissa toimivien henkilöiden erilliskulut korvataan. Tarvikkeita ja palveluksia pyritään saamaan lahjoituksina. Retkeilyjen kulut katetaan osallistumismaksuilla ja avustuksilla.

Erilaisiin hankkeisiin, tutkimuksiin, seminaareihin, pohjoismaiseen yhteistyöhön, julkaisutoimintaan ja tiedotukseen haetaan ulkopuolista rahoitusta.

Seuran sihteerinä ja taloudenhoitajana toimii Tapio Kamppila. Kirjanpidosta huolehtii Tili-Woolen Ky. Suosikon taittaa DTPage Oy. Nämä toiminnot tapahtuvat ostopalveluina.

Toiminnan rahoitus koostuu pääosin jäsenmaksuista. Merkittävä toiminnan rahoittaja on Metsämiesten Säätiö. Tieteellisten seurain valtuuskunta tukee Vuosilustoa.

Talousarvion loppusumma alustavan laskelman mukaan vuonna 2020 on 24 000 euroa. Jäsenmaksukertymäksi on arvioitu 6 000 euroa. Tavoitteena on tasapainoinen talous.

Yhteystiedot

Seuran kotisivut löytyvät osoitteesta www.metsahistoria.fi ja sähköpostiosoite vastaavasti seura@metsahistoria.fi. Seura käyttää myös Facebook-sivustoa ”Metsä-historia”.

Tilinpäätöksiä ja talousarvio 2020

Euroa	Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020
TUOTOT					
Retkeilytuotot, kotimaa	6000	4010	6000	8470	5000
Vuosilusto, muut julkaisut	620	1907	4420	281	3000
Kansainvälinen toiminta, pohjoismaat					
Muut tuotot					
Yhteensä	6620	5917	10420	8751	8000
KULUT					
Muut matkalaskut	1500	3934	2500	0	2500
Kokouskulut- ja neuvottelukulut	2000	3137	2000	5627	1800
Toimistokulut	4000	427	1000	868	400
Seminaarit ja muut tilaisuudet		417	1500	2453	400
Retkeilykulut	5500	3650	5500	8133	4500
Jäsenmaksut	270	263	270	263	270
Pankkikulut	250	223	250	174	230
Postikulut					
Huomionosoitukset, edustus	500	137	500	102	200
Padasjoen kaski	1200	477	0	0	
Kirjaprojekti	3000	3687	4500	1486	5000
Susikko	2000	3894	2000	3063	1800
Vuosilusto ja muut julkaisut	4050	4554	1500	1930	2500
Sihteerin palkkio	2000	3000	3000	2978	3000
Stipendit	500				
Ulkopuoliset palvelut	500				
Kansainvälinen toiminta, pohjoismaat	200				1200
Muut kulut	200				200
Korkokulut		13		0	
Yhteensä	27670	27811	24520	27077	24000
VARAINHANKINTA					
Jäsenmaksut	8500	6580	6500	5845	6000
Kannatusmaksut	1050	1000	1000	1000	1000
Metsämiesten Säätiön avustus	7000	7000	7000	6300	7000
TSV:n avustus	2000	2000	0	0	2000
Korkotuotot	0	3	0	0	0
Varainhankinnan muut tuotot					
Yhteensä	18550	16583	14500	13145	16000
TULOS	-2500	-5311	400	-5181	0

Tietohallinto metsätalouteen Suomessa

Metsähistorian Seuran Talven selän taittajaisissa 14.2.2020 oli aiheena tietohallinnon tulo Suomen metsätalouteen. Laajaa kokonaisuutta tarkasteltiin monista näkökulmista. Tietokoneet vaikuttivat toimintaan sekä metsässä että toimistoissa. Itse koneet ja laitteet saivat perusteellisen katsauksen ohjelmia unohtamatta. Tietokoneaika vaikutti merkittävästi toiminnan ohjaukseen ja johtamiseen. Toimihenkilöiden suhtautumiseen koneet ja niiden tuoma toimintatapojen muutos vaikutti väistämättä, tunnetasoa myöten. Tilaisuudessa saatiin myös henkilökuvia ja muistumia monilla tasoilla toimineista. Mainittiinpa yhden tunnetun ylimmän tason johtajan todenneen, että tietokoneet tulevat hänen yhtiöönsä vain hänen kuolleen ruumiinsa yli. Käytännön toimijat näkivät asian aivan toisin. Erikseen todettiin, että useimmilla isoillakin toimijoilla oli oma järjestelmänsä. Näin jälkeensä tarkastellen omat järjestelmät eivät välttämättä olleet merkittävä kilpailuetu suurista kustannuksistaan huolimatta.

Tämänkin tilaisuuden sisältö sai alkunsa Kari Taskisen asiaan tarttumisesta. Hän alkoi palauttaa mieleensä ja tallentaa tietokoneiden ajan tuloa metsätalouteen. Hän kokosi ja on saanut nyt jo 35-henkisen joukon keräämään ja tallentamaan tietoutta ja muistumia tietokoneajasta kaikkineen. Tämä työ jatkuu, joten tietoa kertyy dokumentoiduksi sekä toimijoiden iloksikin. Tämä joukko edustaa laajaa toimijakenttää eri puolilla Suomea. Moni tästä ryhmästä oli Talven selän taittajaisissa, jonka yleisö oli runsas, yhteensä 35 henkeä.

Nyt on käsillä ainutlaatuinen tilanne; tietoa ja muistumia kerää joukko, josta valtaosa on ollut mukana tämän kokonaisuuden alusta alkaen. Alustajina nyt toimivat Kari Taskinen, Kaj Karlsson ja Risto Ranta. He toimivat eri kokonaisuuksien parissa. Nämä alustukset antoivat vain pintaraapaisun tästä elämänalasta. Tämä ei suinkaan johdu esitysten pinnallisuudesta vaan tietohallinnon valtavasta laajuudesta ja ulottuvuuksista.

Kari Taskinen

Metsäpomolle apua atk:sta

Taskinen muisteli isäänsä, joka työskenteli metsätyönjohtajana. Kiinnostus tietokoneiden tuontiin metsätalouteen alkoi siitä, että isä työskenteli isojen paperi- ja laskelmamäärien kanssa; olisiko koneista jotakin apua tähän? Taskinen aloitti metsäopinnot vuonna 1965. Heti kahtena seuraavana vuonna hän osallistui matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan atk:n approbatur-kurssille, kun atk-opetus aloitettiin Helsingin yliopistossa, lähes kymmenen muun saman kurssin forstin kanssa. Jo ensimmäiset tehtävät A. Ahlströmillä ja Tehdaspuussa olivat tietohallinnon parissa. Lisää tietoa hän hankkikin Yhdysvalloista. Vuonna 1984 Taskinen perusti Suomen Metsätieto Oy:n. Tämän vuosituhannen alussa yhtiöstä tuli osa Savcor Forestia.

Atk:n vaiheet Taskinen tiivistä neljään osaan, metsäpalkkajärjestelmä, työn raportointi, kuutiointiohjelmit ja paikannusjärjestelmät. Atk otettiin käyttöön A. Ahlström Oy:n Noormarkun metsäosastolla vuoden 1964 alusta. Laskettiin pinotavaralomakkeet ja kuutiointiin tukit. Seuraavaksi tulivat käyttöön työselvityslomakkeet ja palkkojen laskenta. Mukaan tuli palkkojen maksaminen Postisäästöpankin kautta, jolloin tilipussien kanssa toimiminen voitiin lopettaa. Edelleen oli määriteltävä taksat ja taksavihko oli tarkoituksesta johtuen erittäin monimutkainen. Tämän saantia atk:lle Taskinen piti kenties suurimpana hyötynä.

Päätetyöskentelyyn tulivat ensinnä Nokian MikroMikko 2 -koneet vuonna 1982. Alettiin tehdä raportteja ja siirtää tietoa. Korjuun seuranta saatiin valmiiksi, mutta varastopaikkojen raportoinnissa hankaluutena oli vielä silloin paikantamisjärjestelmän puute. Pohjana olivat tienumerot.

Kari Taskinen taustallaan Texas Instrumentsia ja Casiota.

Tukkien kuutiointiin käytettiin ensin ohjelmoitavia laskimia, muun muassa Texas Instrumentsilta ja Casiolta. Rautaruukin Rufko häivähti esityksessä, mutta Metsätieto Oy:n Psionin mallit Organiser ja Workabout olivat kova sana. Mittasakset saivat oman huomionsa alkaen Visaksista jo 1970-luvulla. Metsätieto Oy:n Pomot-mittasakset valtasi markkinat patentoidun käyttöliittymän ja kilpailijoihin verrattuna uuden aikaisen tietotekniikan ansiosta. Paikantaminen satelliittien avulla aloitettiin 1980-luvulla. Tarkkuus oli ensin sadan metrin luokkaa, mutta USA:n poistettua paikantamisen tarkkuusesteitä päästiin jo muutaman kymmenen metrin tarkkuuteen. Nyt ollaan parin metrin tarkkuudessa.

Kaj Karlsson

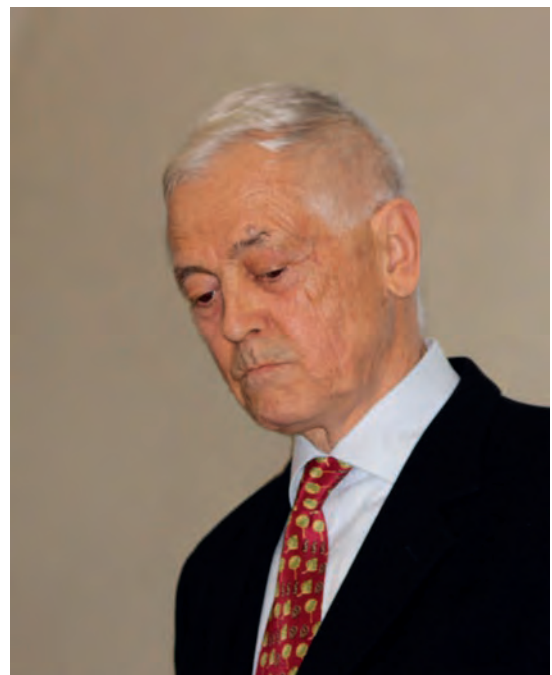
Tietokone metsäjohton apuna

Kaj Karlsson oli tämän kolmikon ensimmäisenä opintonsa aloittanut, vuonna 1960. Hänen tehtävänsä alkoivat Kymi Oy:ssä vuonna 1964 apulaismetsänhoitajana ja sieltä edelleen systeemisuunnittelijana G. A. Serlachiuksessa. Länsisuomalaisten yhtiöiden yhteinen tietojärjestelmien suunnitteluhanke oli edessä Tampereella vuonna 1970 ja Puulaaki Oy:n tietojenkäsittelypäällikön tehtävät vuonna 1972. Karlsson siirtyi

tietojenkäsittelystä aluejohtajaksi puunhankintaan Puulaaki Oy:ssä vuonna 1982. Vuodesta 1984 alkaen työnantaja oli taas G. A. Serlachius ja Metsäliitto vuonna 1986. Tehtävänä oli nyt metsien ja metsäkiinteistöjen hoito. Metsämannut Oy:n toimitusjohtajana Karlsson toimi vuodet 1995–2005. Nyt ovat hoidossa Vihtori-Peltonen-Lihasulan Säätiön metsäkiinteistöjen hallituksen puheenjohtajana.

Ennen tietokoneita olivat käytössä reikäkorttikoneet. Siirtyminen niistä tietokoneaikaan oli suuri haaste sekä teknisesti että tietojärjestelmien suunnittelun osalta. Karlsson totesi, että kentän into tietokoneiden käyttöönottoon oli suuri. Johto oli alkuun monasti varovaisempi. Metsäosaston suuret tietomäärät osaltaan loivat paineita atk:n käyttöönottoon. Karlsson kertoi useita esimerkkejä henkilöt mainiten suhtautumista-voista. Konsulttienkin tietämys vaihteli ja helposti luovattiin liian paljon.

Ensimmäinen varsinainen johdon työkalu oli kuljetusten optimointiin tarkoitettu malli. Tämä oli varmasti yritysten johdon kannalta tärkein työkalu. Tehdaspuun ja Puulaakin perustaminen oli mahdollista vain kuljetusten suunnittelumallin ja siihen liittyvän kompensatiolaskennan avulla. Varastot saatiin järjestykseen

Kaj Karlsson

tietokonepohjaisella puutavarakirjanpidolla. Varastojen hallinta käsikirjanpidolla oli kentälle raskasta. Metsätalouden suunnitteluun panostettiin jo alkuvaiheessa. Kuviotietoihin perustunut suunnittelujärjestelmä oli ollut käytössä jo reikäkorttimaailmassa, mutta vasta Metsäntutkimuslaitoksen kehittämä MELA-malli mahdollisti kehittyneet hakkuulaskelmat.

Jo 1970-luvulla alettiin puhua puunhankinnan integroiduista kokonaisjärjestelmistä, mutta niiden aika tuli vasta 1990-luvulla.

Risto Ranta

Tietokoneiden alkutaival metsäsuunnittelussa

Risto Rannallakin oli tuntuma metsäalan töihin isänsä töitä seurailleen. Ranta aloitti metsänhoitajaopinnot vuonna 1972. Hän tuli Tapion palvelukseen vuonna 1977 ja toimi metsäsuunnittelun parissa vuoteen 1995. Sen jälkeen tehtävät olivat laatujohtamisen eri ulottuvuuksissa. Ranta tiivistä esitykseensä kaikki metsäsuunnittelun vaiheet lähtien kokonaan paperille teh-

tyjen suunnitelmien ja karttojen aikakaudesta, jolloin järeimmät laitteet olivat veivattavia laskukoneita.

Vuonna 1974 otettiin käyttöön MTS/Alue-järjestelmä. Mitatut ja arvioidut tiedot merkittiin lomakkeille, joista tiedot siirrettiin reikäkortteille. Laskenta tehtiin IBM:ssä ja ajokertoja oli kymmenkunta vuodessa. Tulokset menivät paperitulosteina piirimetsälautakuntaan, joissa koostettiin tilakohtaiset ja alueelliset suunnitelmat. Kartat piirrettiin käsin.

TASO-järjestelmä otettiin käyttöön 1980-luvun puolivälistä alkaen. Puustokuvaus tehtiin tarkemmin. Maastolomakkeista siirryttiin hyvin pian maastotallentimien käyttöön. Laitteistoina olivat MicroVaxit. Kasvunlaskenta tehtiin MELA:n avulla. Näillä järjestelmillä tehtiin suunnitelmia yli miljoonalle hehtaarille vuodessa. Toimintaa helpotti vanhojen kuviotietojen siirto TASO:on. Vaxeista siirryttiin mikrotietokoneisiin ja maastotallentimeksi tuli pääasiassa Psion Organiser Husky Hunterin jälkeen. Karttojen piirto NALLE-ohjelmistolla oli suuri muutos kartanpiirtäjien työssä.

Metsänomistajien ja muiden toimijoiden käyttöön kehitettiin kotikoneilla käytettäviä ohjelmia. Tapiossa kehitettiin TiMe vuonna 1988 ja Tapio valmisti

Risto Ranta aloitti esityksensä paperille tehtyjen suunnitelmien ajasta.

Silvadatan kanssa TAINA-systeemin vuonna 1991. Viimeisimpänä vaiheena Ranta esitteli Solmu/Luotsi-järjestelmän, joka otettiin käyttöön 1990-luvun alku-puolella. Puusto kuvattiin ositteina tai jaksoina. Tämä oli aito paikkatietojärjestelmä, jota käytettiin Windows-ympäristössä. Metsänomistajien palvelu oli yksilöllistä. Vaxeista siirryttiin mikrotietokonepohjaiseen laitekantaan vasta Luotsiin siirtymisen yhteydessä. TASO-järjestelmä aikana käytettiin mikrotietokoneita erillisinä tallennuslaitteina. Mitään laskentoja niillä ei tehty.

Sanottua ja tehtyä

Siirtyminen reikäkorttiajasta tietokoneaikaan oli yri-tysjohdolle haaste, johon piti vastata. Ainoa, joka alkuun vastusti, taisi olla Yhtyneiden Paperitehtaiden Juuso Walden. Hän ilmoitti, silloisen metsäosaston konttoripäällikön kertoman mukaan, että tietokone tulee Valkeakoskelle vain hänen kuolleen ruumiinsa yli. Niinpä Valkeakoskella aloitettiin metsäpalkkojen tallennus reikäkorteille Postipankin laskenta-ajaja var-ten salaa Juusolta.

Juuson ajan jälkeen vuonna 1969 Yhtyneiden Pape-ritehtaiden varatoimitusjohtaja oli kutsuttu Nokialle paikallisen kollegansa luo tutustumaan Nokia Elektro-niikan palveluihin. Olavi Toivola, silloin Nokia Puun-jalostuksen atk-päällikkö, kertoo, että Yhtyneiden edustaja avasi keskustelun kertomalla, että ”Yhtyneet-kin on nyt ryhtynyt harkitsemaan tietokoneen hankin-taa, koska sellainen näyttää oleva ajan henki.” Tähän

sitten vastasi Nokia Elekroniikan myyntimiesten kau-huksi Nokian paikallisjohtaja: ”Kuten totesit, tietokone on nyt ajan henki, ja mitä kokemuksiimme tulee, en ole huomannut, että tietokoneesta olisi ollut meille mitään haittaa.”

Jo 1970 luvulla alettiin puhua puunhankinnan inte-groiduista kokonaisjärjestelmistä. Monet konsultit löy-sivät aiheesta kaupallisia mahdollisuuksia. Puulaakin linjajohtoryhmän kokouksessa Karlssonin muistaman mukaan Tietotehtaan edustaja meni esityksessään ehkä liikaa teorian puolelle. Toimitusjohtaja Väinö Niku tai-si hermostua, sillä ensimmäisellä tauolla hän kirjoitti taululle kirjaimet PPHC. Siitä osallistujat kysymään, mitä nuo tarkoittavat. Niku selitti, että puunhankinta on yksinkertaista työtä ja kirjaimet tarkoittavat Puut-Pois-Halvalla-Culeksimasta. C -kirjain on mukana sik-si, että kaava vaikuttaisi hienostuneemmalta.

Virhetilanteita riitti kaikissa sovelluksissa atk:n alku-vaiheessa. Tulokset paranivat, kun osaaminen kasvoi. Kritiikkiä tietenkin esiintyi eikä syyttä. Onnistuneen ensimmäisen kuulennon vuonna 1969 uutisoitiin pe-rustuvan tietokoneohjaukseen. Leo Häggman, sanaval-mis metsähoitopäällikkö totesi, että onneksi tietokone oli Houstonissa eikä käytetty Mäntän samanmerkkistä laitteistoa.

Leo sai sitten kyllä rangaistuksensa, kun toimihenkilöiden matkalaskut viimeisenä siirrettiin tietokoneelle ja maksut pankkiin. Hän vastusti päätöstä, koska oli aikaisemmin saanut nostaa rahat kassasta käteisenä ja tiesi nyt menettävänsä viimeisetkin omat rahansa.

Luston vuosi 2020 – metsätyövalokuvat kertovat miehen työstä

Suomen Metsämuseo Luston vuoden 2020 pääerikoisnäyttely *Miehen työ* nostaa keskiöön suomalaisen metsätyömiehen viidenkymmenen vuoden takaa. Metsäntutkimuslaitoksen metsäekonomian osastolla oli 1960-luvun mittaan useampiakin metsätyöntekijöiden elintasoja sekä työ- ja asuinoloja selvittäneitä tutkimushankkeita, niistä yhtenä merkittävimmistä tutkimus, jonka tuloksia esiteltiin kansalle seikkaperäisesti teoksessa *Suomalainen metsätyömies* (WSOY 1972). Professori Lauri Heikinheimon johtamassa tutkimuksessa kartoitettiin metsätyöntekijöiden asemaa, olosuhteita ja terveyttä Suomessa 1960- ja 1970-lukujen taitteessa, ajankohtana, jolloin tapahtui perustavanlaatuisia murroksia sekä suomalaisessa yhteiskunnassa laajemmin että puunkorjuun piirissä. Metsätyöntekijän taloudellinen, sosiaalinen ja terveydellinen asema ei tuolloin ollut häävi. Savotoilla ahertavien maaseudun pienviljelijämiesten ansiotason epäkohtiin oli erinäisissä yhteyksissä otettu kantaa aivan ylimmästä valtiojohdosta, Urho Kekkosen suulla tämän ensimmäisellä ja toisella presidenttikaudella.

Metsäntutkimuslaitoksen metsäekonomian osastolla haluttiin *Suomalainen metsätyömies* -kirjaa elävöittää puhuttelevia valokuvia aidoista metsätyöntekijöistä arkipäivän tilanteissa, niin kotiloissa kuin metsätyömailla. Valokuvaajina kunnostautuivat hankkeen tutkimusryhmään kuulunut nuori metsänhoitaja Aarne Reunala ja ennen kaikkea vastavalmistunut diplomi-insinööri Erkki Heikinheimo. He tekivät 1970-luvun alussa kolme talvista kuvausmatkaa metsätyömiesten keskuuteen Etelä- ja Itä-Suomeen sekä maan keskiosiin saaliinaan noin 1 300 mustavalkokuvan kavalkadi, joka puhuttelevalla tavalla kuvittaa raskaan metsätyön todellisuutta. Valokuvissa esiintyviä miehiä toisaalta painoivat työn rasitukset ja ammattinsa epäkohdat, toisaalta läsnä oli tietynlainen raskaan työn eetoksesta kumpuava ylpeys omasta ammatista sekä itsellisyyden ja vapauden tuntemukset luonnon keskellä tehdyssä työssä. Vähään tyytymisen ja elämän realiteettien tunnistamisen ilmapiiri väreilee monesta kuvatusista metsätyömiehestä vahvana.

Mustavalkokuvia monenkirjavasta rakennemuutoksesta

Erkki Heikinheimon ja Aarne Reunalan ottamat valokuvat puolen vuosisadan takaa ajoittuvat monellakin tavalla historialliseen murroskohtaan. 1970-luvun alku oli suomalaisessa yhteiskunnassa aikaa, jota leimasivat elinkeinoelämän ja työn muutos sekä maaseudun rakennemuutos ja siihen kytkeytyvät kaupungistumiskehitys ja suomalaisten työperäinen maastamuutto, joka suuntautui etenkin Ruotsiin. Kehitys alkutuotantopainotteisesta maa- ja metsätalouselinkeinojen valta-asemasta ripeästi kohti tietynlaista palvelualojen hegemoniaa tuntui Suomessa monin tavoin.

Suomalainen metsätyömies -tutkimushankkeen valokuvaan ikuistunut ajankuva metsätyöstä ja metsätyöntekijöistä liittyi vastaavasti puunkorjuun ympärillä tapahtuneisiin rakennemuutoksiin. Metsäteollisuuden puunhankintaa pyrittiin rationalisoimaan metsätyöntekijöiden ammattikoulutuksen (vuodesta 1963 alkaen), työvoiman vakinaistamisen ja ennen kaikkea puunkorjuun koneellistamisen myötä. Ensin metsätyöstä elantonsa saavien piti sopeutua metsäkoneiden tuloon, ja vielä 1980-luvun jälkeen alan tietoteknistymiseen. Puutavaran ajo hevosella oli yleisin puutavaran lähikuljetusmuoto 1960-luvulle saakka. Moottorisahojen käyttö yleistyi samalla vuosikymmenellä. Muutostahti metsätöissä kaikkine kehitysvaiheineen oli lopulta melko nopea. Tämä käy ilmi esimerkiksi verrattaessa metsätyöhön tavalla tai toisella osallistuneen manuaalisen työvoiman määrää vuoden 1950 tietämissä, silloin puolisen miljoonaa miestä, 1990-luvun ammattimaisten metsurien määrään, joka ylsi hädintuskin tuhanteen.

Luonnonvarakeskus (Luke) luovutti puheena olevan valokuvakokonaisuuden Lustoon toukokuussa 2016. Tämän merkitysrikkaan aineiston ympärille koottiin *Miehen työ* -hankekokonaisuus, jonka pääasiallinen ilmenemismuoto on Lustossa Punkaharjulla huhtikuun 2020 lopussa avautuva erikoisnäyttely. Hankkee-

1970-luvun alun metsätyöarkea ikuistanut valokuvaaja Erkki Heikinheimo kuvausmatkalla.
 Kuva: Lusto/Suomalainen metsätyömies -tutkimushankkeen kokoelma/Aarne Reunala.

seen saadut kumppanit – Metsäkustannus, sopivasti 50-vuotisjuhliaan viettävä metsäkonevalmistaja Ponsse Oyj ja Yle – mahdollistavat myös *Miehen työ* -kuvateoksen julkaisemisen, aiheeseen liittyvän audiodokumentin ja toukokuussa Kansallismuseossa pidettävän seminaarin.

Miehen työn keskiössä ovat valokuvat, mutta ajankuvaa ja laajempaa yhteiskunnallista kontekstia syvennetään sekä näyttelyssä että siihen liittyvässä kuvateoksessa historian tutkijoiden ja muiden asiantuntijoiden näkemyksillä metsätyöstä, rakennemuutoksesta, murroksesta – ja Kekkosestakin.

Marko Rikala, amanuenssi
 Lusto – Suomen Metsä museo

Luston erikoisnäyttely...

24.4.2020–28.3.2021

Miehen työ – Suomi taitekohdassa 1970

24.4.2020–10.1.2021

Kulota – Valokuvia tulen hyödyntämisestä metsänhoidossa

24.4.2020–28.3.2021

Jätjän kulttuuripäivät – legendaarinen metsätapahtuma 1967–2000

... ja tapahtumat 2020

11.–29.5.2020 Koululaistyöpajat

13.6.2020 Luonnollisesti kunnossa – hyvinvointia metsästä

1.6.–30.8.2020 Työnäytöksiä

1.–7.6.2020 ja 8.–9.8.2020 Teroituspäivät

12.9.2020 Sadonkorjuujuhla

28.11.2020 Joulupuun päivä

Lämpimästi tervetuloa mukaan Suhteeni metsään -kirjoituskeruuseen!

Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushanke järjestää yhdessä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) ja Suomen Metsämuseo Luston kanssa kirjoituskeruun suomalaisista metsäsuhteista. Kutsumme teidät mukaan taltioimaan suomalaisten metsäsuhteiden kirjoja!

Suhteeni metsään -keruussa on tärkeää tavoittaa eri ikäisiä ihmisiä eri aloilta ja alueilta. Toivomme, että voisitte jakaa tätä viestiä omissa kanavissanne. Tuotamme keruun aikana ajankohtaisia somesisältöjä, joita voi mielihyvin hyödyntää viestinnässä. Kerromme keruusta vaihtuvilla näkökulmilla joka kuukausi muun muassa Twitter-tileillä ja Luston Facebook-sivulla.

SKS:n keruut kartuttavat kansallista kulttuuriperintöämme. Nyt käynnistyneessä keruussa olemme kiinnostuneita metsäsuhteista mahdollisimman moniulotteisesti. Keruuseen voi osallistua suomen, ruotsin, englannin ja kaikilla kolmella saamen kielellä. Kirjoitus on vapaamuotoinen, ja kirjoittamisen tukena voi halutessaan hyödyntää myös keruuesitteen kysymyksiä. Vastausaika on 15.1.-15.10.2020. Annamme mielellämme lisätietoja sekä keruusta että hankkeesta.

Linkki SKS:n sivulle:

<https://www.finlit.fi/fi/arkisto/vastaa-keruusiin/suhteeni-metsaan#.XjLZwGgzZaQ>

Linkit keruuesitteisiin:

Suomeksi: https://www.finlit.fi/sites/default/files/mediafiles/arkisto-_ja_kirjastopalvelut/metsasuhde.pdf

Ruotsiksi: https://www.finlit.fi/sites/default/files/mediafiles/arkisto-_ja_kirjastopalvelut/metsasuhde_sv_0.pdf

Saameksi: https://www.finlit.fi/sites/default/files/mediafiles/arkisto-_ja_kirjastopalvelut/metsasuhde_saame_0.pdf

Englanniksi: https://www.finlit.fi/sites/default/files/mediafiles/arkisto-_ja_kirjastopalvelut/metsasuhde_eng_0.pdf

Metsäisin terveisin,

Jaana Laine, hankkeen johtaja @laine_jaana

Tuulikki Halla, tutkija, jatko-opiskelija, @HallaTuuli

Reetta Karhunkorva, tutkija, jatko-opiskelija, @Karhunkorva

Meeri Kataja, tutkimusavustaja

Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushanke (<https://metsasuhteita.fi/tutkimus/>), rahoittajana Metsämiesten Säätiö

Jaana Laine

VTT, MMM (Dr. Soc. Sc., M. Sc. in Forestry)

Yliopistonlehtori (Senior Lecturer)

Talous- ja sosiaalishistorian dosentti

(Adjunct professor, Economic and social history)

Talous- ja sosiaalishistoria / Economic and social history

Valtiotieteellinen tiedekunta / Faculty of Social Sciences

PL 54 / P. O. Box 54

00014 Helsingin yliopisto / University of Helsinki

Puhelin / Phone +358 50 563 6013

Tukkilaistaidetta monin tavoin

Uittotyöt ja tukkilaiset ovat suosittu aihe monilla taiteenaloilla. Tässä tarkastellan muutamia esimerkkejä kahta taiteenalaa, postikortteja ja exlibriksiä. Postikortit ovat varmaan todellista käyttötaidetta. Kortit ovat säilyttäneet suosionsa sähköiseen maailmaan siirtymisen ohella. Takakannessa on yksi tukkilaisaiheinen postikortti. Se on Kaapo Wirtasen töitä

Kaapo Wirtanen (1886–1959) syntyi Tyrvällä. 1910-luvun alussa Wirtanen muutti pysyvästi Helsinkiin. Vuonna 1928 hän hankki itselleen kesäpaikan Hyvinkään Kytäjärveltä avioiduttuaan Kytäjän kartanon omistajan Väinö Vähäkallion sisaren Annin kanssa vuonna 1921. Siksi Wirtanen maalasi paljon näkymiä Hyvinkäältä ja lähiseuduilta. Kytäjä oli silloin Hyvinkään maalaiskuntaa. Helsinkiläisyydestään huolimatta Wirtasta miellytti erityisesti kansanomainen kulttuurimme.

Wirtasen tuotannon erikoisuutena on Talonpoikaiskulttuurisäätiön vuonna 1940 häneltä tilaama maalauksarja etelähämäläisestä kansanelämästä. Maalaukset olivat Lopelta ja Tammelasta. Hän asusteli tuolloin Tammelan Hykkilässä professori Esko Aaltosen luona. Esko Aaltonen (1893–1966) toimi muun muassa Forsan Lehden päätoimittajana ja K. J. Gummerus Oy:n toimitusjohtajana. Aaltonen oli kotiseutyön suuria maassamme. Hän oli perustamassa Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja museoyhdistystä vuonna 1923 ja kuului myös Suomen Kotiseutuliiton perustajiin vuonna 1949. Vuonna 1938 perustettiin Talonpoikaiskulttuurisäätiö ja Aaltonen kuului myös sen perustajiin.

Kaapo Wirtasen tunnettuja töitä on seinämaalaus *Valurit* vuodelta 1942 Karkkilassa toimineen ravintola Rautaruokin seinällä. Lopen kirkon alttaritaulu *Vuorisarna* (1928) kuuluu Wirtasen tuotantoon, samoin Kytäjän kirkon saarnastuoliin maalattu kokonaisuus *Apostolit*. Kytäjän kirkko on kartanon omistajan, arkkitehti Väinö Vähäkallion piirtämä. Se valmistui vuonna

1939 ja kuuluu suomalaisen funktionalismin edustaviin töihin. Saarnastuoliin on ikuistettu apostolien hahmoihin keskeisimmät kirkon rakentajat.

Monipuolisena taiteilijana Wirtaselta löytyy myös runsaat viisikymmentä postikorttia. Korttituotannon alkupää sijoittuu 1910-luvulle. Kortit olivat väritettyjä piirroksia ja niissä hän kuvasi erityisesti kansanelämää; arkisia puuhia, vapaa-ajan rientoja ja lasten leikkejä.

Takannessa oleva kortti on Erkki Tuomisen kokoelmasta. Hän toimii korttien parissa ja on Suomen Postikorttiyhdistys Apollon sihteeri. Tuominen on syntynyt Tyrvällä, kuten Kaapo Wirtanen, mistä syystä Kaapo kiinnostaa. Tyrvää on nykyään Sastamalaa. Erkki Tuomisen keskeisin mielenkiinnon kohde ovat exlibrikset.

Kirjan omistajan merkki

Exlibrikset ovat painotuotteita, joilla kirjan omistaja merkitsee sen omakseen. Useimmat merkittävimmät kuvataiteilijamme, sekä taidemaalarit että graafikot, ovat loihtineet paperille myös exlibriksiä. Toisaalta, exlibriksen voi suunnitella ja piirtää kuka tahansa, joten tekijöiden määrää on mahdoton edes arvioida. Yhtä lailla käytössä olevien ja siten myös keräiltävien exlibristen määrä on valtava. Suomessa tehtyjen exlibristen määrän arvioidaan olevan 26 000 – 27 000.

Erkki Tuominen on kerännyt laajan suomalaisten exlibristen kokoelman. Siinä on nyt runsaat 22 300 exlibristä. Hän lahjoitti sen vuonna 2011 synnyinseudelleen Sastamalaan perustetulle Suomalaisen kirjan museo Pukstaaville. Lahjoitus sopimuksen mukaan hän hallinnoi kokoelmaa, kartuttaa sitä ja ylläpitää sen sähköistä luettelointia. Lisäksi hän kokoaa siitä tarvittaessa näyttelyitä. Seuraava exlibrisnäyttely on Vanhan kirjallisuuden päivillä Sastamalassa. Erkki Tuomisen ykkösaiehe ovat suomalaiset exlibrikset. Hän on Suomen Exlibrisyhdistyksen puheenjohtaja.

Suomen Exlibrisyhdistys keräsi 2000-luvun alussa Lustoon metsäammattilaisten exlibristen peruskokoelman. Se luovutettiin Lustolle metsäpäivillä 2004. Samassa yhteydessä tehtiin aiheesta kirja *Metsän merkki*. Kirjalla voi tutustua exlibriksien maailmaan ja samalla katsella tuttujen metsäalan ihmisten exlibriksiä. Erkki Tuominen on itsekin exlibriksien tekijä. Hän on tehnyt niitä runsaat 300.

Seuraavassa on valikoima metsä- ja uittotaiheisia exlibriksiä tai ne kuuluvat metsäalan toimijoille. Merkit ovat Erkki Tuomisen kokoelmasta sekä kirjasta *Metsän merkki*. Kirja on myös henkilöluonnehdintojen yksi lähde. Kuvakatsaus aloitetaan Erkki Tuomisen Pekka Einille tekemällä exlibriksellä. Pekka on seuran tilaisuuksien aktiivisimpia osallistujia.

Antti Koskimäki

Erkki Tuominen

Pekka Einin exlibris on Erkki Tuomisen työtä vuodelta 2003. Peka Eini valmistui Nikkarilan metsäopistosta vuonna 1959. Tutuksi koko metsäalalle hän tuli toimissaan Postisäästöpankin metsäpalkka-asiantuntijana. Puun lehdissä on häivähdys postimerkkejä tuomassa esiin filatelisti-Pekan.

Helene Schjerbeckin vuonna 1917 metsänhoitaja Einar Reuterille tekemä exlibris. Reuter oli myös taidemaalari ja hän käytti taiteilijanimeä H. Ahtela. Helenellä ja Einarilla oli tiivis yhteistyö, jota tarkastellaan juuri nyt elokuvateattereissa nähtävänä olevassa elokuvassa *Helene*.

Topi Valkosen Eero Niinikoskelle vuonna 1973 suunnittelema exlibris. Kulttuurineuvos Eero Niinikoski on UPM-Kymmenen Kulttuurisäätiön hallituksen puheenjohtaja.

Metsänhoitaja Heikki Laaksosen exlibris on vuodelta 1964 ja sen on suunnitellut Johan Raunio. Heikki Laaksonen toimi ennen sotia muun muassa Oy Läskelä Ab:ssa. 1940-luvun alkupuolella hän toimi Vapossa. Vuodesta 1944 eläkkeelle siirtymiseen asti Laaksonen oli Tampereen Teollisuuden Polttopuu Oy:n toimitusjohtaja.

Urpo Huhtanen suunnitteli professori Matti Leikolan exlibriksen vuonna 1975. Matti Leikola on Metsähistorian Seuran perustajia ja sen ensimmäinen puheenjohtaja. Seuran kunniajäseneksi hänet kutsuttiin vuonna 2010.

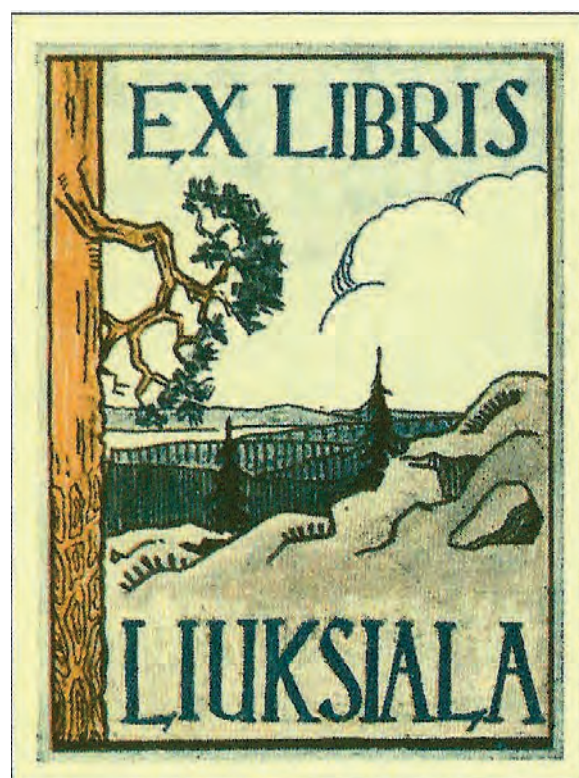
Ilmari Karvosen vuonna 1977 Kalle Pääatalolle piirtämä exlibris. Kalle oli itseään säästämätön metsätyö- ja uittomies, rakennusmestari ja kirjailija. Pääatalon kirjallinen tuotanto käsitti 39 romaania, kolme näytelmää ja kertomuskokoelmia. Hän ei säästellyt itseään omaelämäkerrassakaan, Ijoki-sarjassa. Hän ikuisti tarkasti kirjoihinsa suomalaiset metsätyöt.

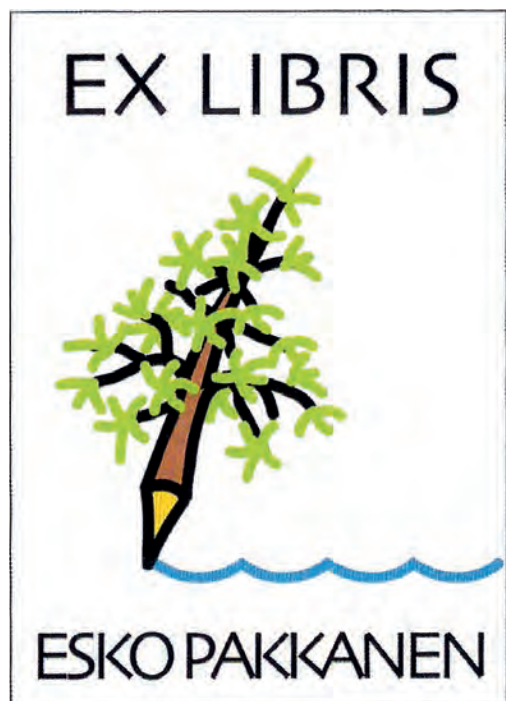
Bjarne E. Uttuslien suunnitteli tehtailija Irja Laaksolle exlibriksen vuonna 1946. Irja Laakso oli vankka partiolainen ja toimi muun muassa lippukunnanjohtajana Myllykosken Koskikaroissa.

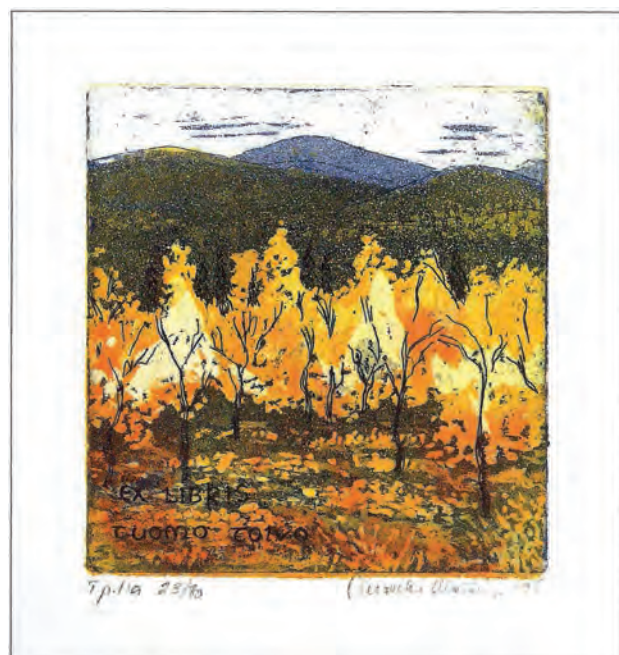
Pankinjohtaja Matti Rinteen exlibris on vuodelta 1996 ja sen suunnitteli Nina Heinonen. Ennen pankkiuraa Rinne oli uitoilla yltäen SM-tason tukkilaistaitoihin.

Aarno Liuksialan exlibris vuodelta 1941 on hänen itsensä työtä. Liuksiala tunnetaan kymmenien tuhansien kuvien piirtäjänä. Hän teki niitä kirjoihin, lehtiin ja moneen muuhun tarkoitukseen. Lämminhenkisesti kohteitaan kuvaavia karrikatyyrejä hän piirsi yli 10 000. Niitä voi katsella useiden yhteisöjen seinillä. Aarne Liuksiala sai ylimetsänhoitajan arvonimen.

Metsänhoitaja Esko Pakkanen exlibris vuodelta 2003 on Pentti Oksasen piirtämä. Esko Pakkanen on erittäin laaja-alainen metsä- ja uittohistorian tutkija ja tallentaja. Hänen kirjallinen tuotantonsa on mittava. Pakkanen on höyrylaivojen harrastaja, josta merkinä ovat aallot.

Puutavarakaupan parissa toimivalla Tuomo Toivolla on useita exlibriksiä. Tämä Vuokko Mattilan suunnittelema on vuodelta 1995.

